

BIJLAGE 1 Glijdende schaal van maatregelen

Er is een glijdende schaal van maatregelen geïntroduceerd, waardoor meer flexibiliteit en maatwerk mogelijk is. De maatregelen hebben betrekking op de woning, de werkplek en/of het voertuig van de te beveiligen persoon. Op decentraal niveau kunnen dezelfde veiligheidsmaatregelen worden getroffen als op landelijk niveau. De uitvoeringsorganisaties zijn continu bezig om een zo groot mogelijke diversiteit aan maatregelen te ontwikkelen.

Voorbeelden van maatregelen, oplopend van licht naar zwaar zijn:

- Extra aandacht in de reguliere surveillance van regiopolitie;
- Extra toezicht zowel fysiek als technisch;
- Permanent toezicht;
- Persoonsbegeleiding;
- Persoonsbeveiliging van licht naar zwaar;
- Technische beveiliging woning/werkplek van minimaal tot maximaal (van alarmknop in eigen woning tot safehouse);
- Technische beveiliging voertuig van minimaal tot maximaal;
- Combinaties van fysiek toezicht en technische toezicht;
- Pantservoertuigen;
- Inzet bijzondere bijstandseenheden.

BIJLAGE 2 Samenstelling Stuurgroep evaluatie stelsel bewaken en beveiligen

- Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (voorzitter);
- Directeur-generaal Veiligheid;
- Directeur-generaal Rechtshandhaving;
- Coördinator Bewaken en Beveiligen;
- Plaatsvervangend Directeur Kabinet en Protocol van het ministerie van Buitenlandse Zaken;
- Directeur Juridische Zaken van het ministerie van Defensie;
- Hoofd van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst;
- Hoofd Dienst Nationale Recherche Informatie van het Korps Landelijke Politiediensten;
- Hoofd Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging van het Korps Landelijke Politiediensten;
- Raadsadviseur van het ministerie van Algemene Zaken;
- Professor dr. C.J.C.F. Fijnaut (externe deskundige).

BIJLAGE 3 Samenvatting Benchmark beveiliging ambassades en internationale organisaties

Naar aanleiding van een incident in de Turkse ambassade in november 2003 is begin 2004 een benchmark onderzoek naar de beveiliging van ambassades in Nederland en elders in Europa¹ gedaan. In oktober 2004 is een vergelijkbare inventarisatie gehouden onder Europese landen², die net als Nederland, belangrijke internationale organisaties huisvesten.

Basis voor maatregelen

De Nederlandse procedure voor het vaststellen van de beveiligingsmaatregelen die noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van ambassades en internationale organisaties komt vrijwel overeen met die in andere Europese landen. Zo worden voor ambassades in alle landen -behalve Luxemburg- dreigings- c.q. risicoanalyses opgesteld. Luxemburg laat zich leiden door de verzoeken van de desbetreffende ambassades. Wat opvalt is dat in enkele Europese landen met een grotere regelmaat dreigingsanalyses worden opgesteld dan in Nederland (de inhoud van deze analyses is in het onderzoek niet beoordeeld) maar ook dat eventuele beveiligingsmaatregelen met een grotere mate van flexibiliteit dan in Nederland worden getroffen. Zo worden in landen als Frankrijk, Italië en Spanje op grond van actualiteit maatregelen ingesteld voor de duur van enkele dagen, waarna ze weer worden beëindigd.

Frankrijk is het enige land dat aan een aantal internationale organisaties een verhoogd risicoprofiel heeft toegekend, met daaraan gekoppeld een aantal veiligheidsmaatregelen (OESO, UNESCO, Raad van Europa en het Europees Parlement). België hanteert een lijst met organisaties die een verhoogd risicoprofiel kunnen hebben (NAVO en EU). Of zij dat hebben, is afhankelijk van internationale ontwikkelingen en/of concrete aanwijzingen.

In het Verenigd Koninkrijk geldt een afwijkende situatie: de in Londen gehuisveste internationale organisaties hebben -naar Britse inschatting- alle een laag politiek profiel en vallen in de laagste risicocategorie. Voor het centrum van Londen echter, waar ook de meeste internationale organisaties zijn gevestigd, geldt in het algemeen een hoger dan gemiddeld risicoprofiel. Als gevolg daarvan delen de internationale

¹ Onder negental posten, te weten de ambassades te Berlijn, Brussel, Kopenhagen, Londen, Luxemburg, Madrid, Parijs, Rome en Stockholm, is een inventarisatie opgesteld van beveiligingsmaatregelen die in de landen van hun vestiging zijn getroffen te aanzien van de aldaar vertegenwoordigde landen (Finland, Iran, Noorwegen, Pakistan, Polen, Roemenië, Spanje, Turkije, het VK en de VS).

² In oktober 2004 is aan de Nederlandse ambassades in België, Frankrijk, Oostenrijk, het VK en Zwitserland verzocht om te rapporteren over de beveiliging van internationale organisaties in de landen van hun accreditatie.

organisaties in het beveiligingsregime zoals dat voor centraal Londen van kracht is.

Uitvoerende instantie

In de meeste landen is de lokale politie belast met de uitvoering van de beveiligingsmaatregelen, waarbij in sommige gevallen ondersteuning mogelijk is door regionale politie (Zwitserland en Frankrijk) of door andere lokale korpsen (België). In het Verenigd Koninkrijk bestaat een speciale eenheid (Diplomatic Protection Group, DPG), onderdeel van de Metropolitan Police, die is belast met de beveiliging van alle diplomatieke vertegenwoordigingen en de internationale organisaties. In Nederland is de bewaking van ambassades en internationale organisaties belegd bij de regiopolitie. De beveiliging van vertegenwoordigers van ambassades en internationale organisaties die vallen onder de verantwoordelijkheid van het centrale gezag wordt uitgevoerd door de Dienst Koninklijke en Diplomatieke Beveiliging van het Korps Landelijke Politiediensten.

Beveiligingsmaatregelen

Uit de twee benchmark onderzoeken kwam naar voren dat in alle onderzochte landen een glijdende schaal van maatregelen wordt gehanteerd en is de keuze afhankelijk van de ernst van de dreiging, maar ook van de geschiktheid van de middelen, de kosten en het maatschappelijk draagvlak.

Conclusies

Wat de getroffen maatregelen betreft valt op dat in enkele Europese landen ten aanzien van de ambassade van Turkije zwaardere beveiligingsmaatregelen worden getroffen dan in Nederland het geval is. Dit is evenwel niet in alle onderzochte landen het geval. Er kan dan ook niet worden geconcludeerd dat het beveiligingsniveau in Nederland in algemene zin te laag zou zijn. Veeleer lijkt bij het Corps Diplomatique een perceptie van een laag beveiligingsniveau te bestaan. Deze perceptie zou weggenomen kunnen worden door de beveiligingsmaatregelen zichtbaarder te doen uitvoeren en hierover vollediger te communiceren.

In het algemeen kan worden gezegd dat de benchmark onderzoeken tonen, dat het beveiligingsniveau van ambassades en internationale organisaties in Nederland vergelijkbaar is, in vergelijking met een aantal landen zelfs hoger. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft inmiddels een vervolgonderzoek naar de beveiliging van ambassades en internationale organisatie elders in Europa gedaan. Als voorlopige conclusie kan worden gemeld dat uit het onderzoek vergelijkbare resultaten zijn gekomen.

Aanbevelingen

De perceptie bij Corps Diplomatique en vertegenwoordigers van Internationale Organisaties dat er een te laag beveiligingsniveau zou bestaan in Nederland kan weggenomen worden door het vergroten van de zichtbaarheid van de getroffen beveiligingsmaatregelen. Ook een intensievere informatievoorziening over actuele ontwikkelingen en incidenten zou hier aan bijdragen.

Noot: het ministerie van Buitenlandse Zaken besteedt naar aanleiding van de benchmark extra aandacht aan de informatievoorziening. Daarnaast heeft de CBB meerdere presentaties over het stelsel bewaken en beveiligen bij ambassades en internationale organisaties gehouden. Ook is er met een aantal ambassades en internationale organisaties regelmatig overleg.